

IKU-mötet: Budgeten håller? ORG 80 jobbar vidare och arbetstagarkonsult medverkar

IKU-mötet den 7 februari ägnade mesta tiden åt långsiktspanieringen, LSP, och organisationsutredningen, ORG 80.

Dagens nyhet var att facken får en löntagarkonsult för att hjälpa dem i deras utvärdering av ORG 80. Stora förväntningar knyts till att dennes medverkan ska bidra till att lösa de problem som uppstår i samband med en förändring av sektororganisationen.

Förutom de ordinarie ledamöterna, deltog Börje Sturk SF/CVA, samt under föredragning och diskussion om ORG 80 övriga i dess beslutsgrupp och hela arbetsgruppen.

Halvårsrapporten

ägnades en grundlig genomgång vid Arnold Junflos föredragning av de 24 tabeller m m som rapporten omfattar. Avdelningsvis diskuterades allt från fakturering till kalkylmässigt rörelseresultat, förråd och lager, produktion och kapacitet samt omkostnader. Det framkom bl a att FMV fortfarande inte (!) har godkänt våra timpriser för budgetåret, men förhandlingar pågår. Timpriser och styckpriser var föremål för förklarande diskussion.

Erik Werner anmärkte på att försäljarna inom Flygplan inte kände till vissa underbeläggningar på produktionssektionerna, vilket han betecknade som allvarligt, ett uttalande som bl a Sven-Åke Överström instämde i.

Beroende på färre beställningar från

flygvapenförbanden och FMV-A ("arméförvaltningen"), liksom mindre omfattning av modifieringsarbeten och vissa avbeställningar från FFV-I, blir faktureringen lägre än budgeterat. Trots detta förutses en något högre bruttovinst.

Omkostnaderna

Med reservation för ändringar p g a att FMV ännu inte godkänt årets budget väntas en relativt liten negativ differens mellan pålägg och omkost-

nader. Detta p g a återhållsamhet med omkostnaderna.

Resultatet

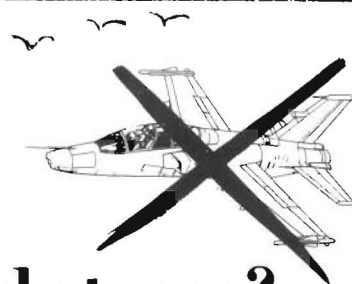
torde i stort sett bli som budgeterat, dvs ca 37 Mkr före räntekostnader. Det uppnås genom en något högre bruttovinst samt att förväntade positiva kalkyldifferenser uppväger negativa omkostnadsdifferenser och högre utvecklingskostnader.

Sparplan 78

behandlades i detta sammanhang. På personalsidan har antalet anställda vid staber och serviceenheter varit 21 heltidsanställda färre än enligt budget, vilket motsvarar en besparing av ungefär 1 Mkr för helår.

Förbrukningen av olja och el tenderar att för budgetåret bli mellan 0,5 och 1 Mkr mindre än budget — om nu inte den stränga vintern rubbar prognosen. Utbildningskostnaderna beräknas underskridas med

Nejet till B3LA/A38 - vad angår det oss?

Regeringens beslut nyligen, att utvecklingen av B3LA/A38 ska avbrytas, får inte någon omedelbar inverkan på FFV-U beläggning. Vårt engagemang i att studera projektet har varit ytterst marginellt.

Samtidigt erhöll ju ÖB uppdraget att till hösten 79 utreda de fyra alternativen

- Färre än sex divisioner jaktviggen, med utökad attackförmåga
- Fler divisioner med jaktviggen utöver de åtta planerade, i stället för särskilda attackflygplan
- En kombination av dessa alternativ

- Ett lätt beväpnat skolflygplan, enklare och billigare än B3LA/A38

Regeringen är samtidigt beredd att stödja en övergång från militär till civil produktion för flygindustrin (dvs Saab, VFA, FFV-U m fl).

En utredning ska snarast tillsättas för att studera möjliga positiva effekter vid en eventuell samordning av främst Saab, VFA och FFV-U re-

Fortsättning på sista sidan...

2 Mkr, resekostnaderna med 0,5 och kassations- och reklamationskostnaderna med 1 Mkr — om hitillsvarande utvecklingstendens står sig. Totalt skulle detta alltså ge en möjlig besparing på ca 5 Mkr.

Leif Johansson anmärkte mot att kalla reducerad utbildning för "besparing", man borde snarare använda ordet "investeringar" när det gäller utbildning, sa han. Ansträngningarna för att hålla nere kostnader måste fortsätta.

GD riktlinjer

Generaldirektörens riktlinjer för sektorns budget 79/80 och LSP gick igenom. I marknads- och produktstrategin ingår det "mellan-alternativ" för LSP, som IKU tidigare antagit och U-nytt refererat, dvs verksamhetsvolymen förutses minska med ca 8% sett 15 år framåt.

Att sektorn har underhåll som sin viktigaste verksamhet och där bedöms ha störst möjlighet att vara konkurrenskraftig, är också utsagt i dessa riktlinjer. Likaså sägs att vi måste satsa på nya områden för att kompensera den sjunkande uppdragsvolymen på försvarsområdet. Den viktigaste marknaden kommer dock att vara det svenska försvaret.

Satsningar på egenfinansierad utveckling av nya produkter får vara högst 6 Mkr nästa budgetår, med någon ökning de följande fyra åren.

Det bör kanske påpekas att "produkt" i vårt fall inte bokstavligen betyder tillverkad vara; vi är ju ett tjänsteproducerande företag med underhåll som specialitet. Och underhåll är dels den sk hårddvaran, dvs själva jobbet med materieln på verkstadsgolven, dels mjukvaran = underhållsplanering, analyser av olika slag, föreskrifter, materieluppföljningar m m — och dessutom hjälpmedlen = de datorsystem, provdon/riggare och verktyg m m som behövs för underhållet. Installationer, utbildningshjälpmedel och t ex flygburna kapslar är andra exempel på produkter som vi satsar på. Vår målinriktning kommer fö i den LSP-folder, som tidigare aviserats.

Fem år framåt

Läget på LSP-gruppens arbete presenterades av Bengt Nilsson. Omfattning och tidsplaner för såväl budget som operativ LSP har nu vävts samman så som tidigare planerats. Avdelningarna fick planerna i mitten av februari. Den 15 mars ska de lämna uppgifter om or-

der och fakturering, följt av övrigt underlag den 22 mars.

Efter bearbetning och kontakter får IKU diskutera resultatet vid nästa möte (17 april). Den 15 maj ska totalbudget och LSP vara klara. Samtidigt ska genomgångar med berörda koncernstabber ha påbörjats och i maj ska det vara klart.

Efter behandling i internstyrelsen den 10 maj är det sedan dags för beslut i koncernledningen i juni.

Över 300 FFV-U-are har då arbetat med underlaget, delvis sedan i höstas. Det gäller i princip alla nivåer i sektorn och informationsmottagarna har givetvis varit engagerade och medverkat med sina erfarenheter och synpunkter.

MBL i praktiken

"Vårt viktigaste dokument" = budget/LSP har således vuxit fram efter en mödosam skapelse- och samverkansprocess.

Vi måste då också förvänta oss en allmän respekt för och strävan att följa den uppgjordade planen, eller hur?

U-nytt ställer denna fråga därför att vi sällan träffar på bredare intresse för eller kännedom om budgeten. Informationsmottagarna har här ett ansvar gentemot sina arbetskamrater, liksom — givetvis! — alla i arbetsledande ställning. MBL kämpades ju fram politiskt för att alla arbetstagare just skulle få detta medbestämmande och därmed bli åstadkomma bättre produktivitet, trygghet och trivsel i jobbet.

LSP-folder

Den tidigare aviserade LSP-informationen till alla FFV-U-are var nu färdig i manuskript, vilket delvis diskuterades. Trycksaken ska efter justering och samråd med facken snart delas ut — och förhoppningsvis öka förståelsen för dessa frågors stora betydelse för envar.

U-nytt obegriplig?

Från fackligt håll ställdes krav på att denna LSP-folder gås igenom x) med alla så att den blir förstådd.

I detta sammanhang påpekade också Erik Werner att han erfarit kritik mot U-nyttets referat av t ex LSP-diskussionerna i IKU: — "Folk förstår inte U-nytt".

Därför, menade han, är det så

x) LSP-foldern har nu delats ut via fackliga ombud

mycket viktigare att chefer på alla nivåer förklarar detta med LSP och ekonomiska utfall för sin personal. Ett förslag av Sven-Åke Överström att mer allmän information om LSP bör ges via U-nytt diskuterades, men när det gäller att få U-nytt-referaten begripliga kom man änyo in på problematiken att det inte går att skriva allt i klartext, eftersom dagspress ger publicitet åt dem. Vissa frågor är lite känsliga och bör hållas inom sektorn, det är fack och sektorledning överens om. ALLTSÅ: begriper du inte t ex IKU-referaten, fråga din arbetsledare eller fackliga informationsmottagare. Kritik och synpunkter är givetvis också välkomna direkt till redaktionen.

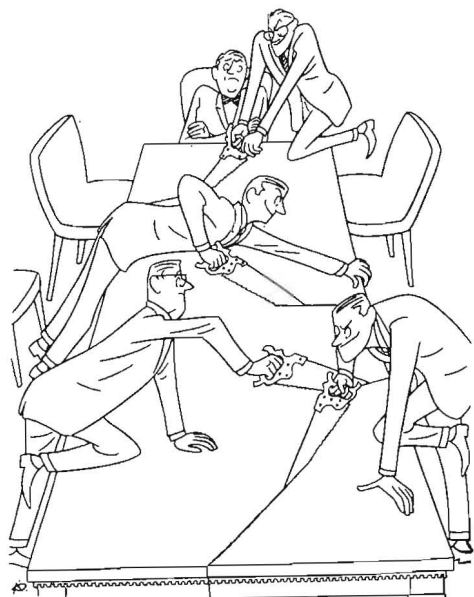
Läget

beträffande orderingång, orderstock och fakturering innevarande budgetår hade IKU-ledamöterna som vanligt fått skriftligt i förväg. Bengt Nilsson kommenterade dessa viktiga uppgifter, och, med assistans från avdelningscheferna, lämnades intressanta upplysningar om vissa beställningar m m.

20 frågor

Alltsedan AGORA-utredningen med efterföljare, vilka formade U-sektorns organisation, har våra arbetsformer diskuterats inom och utom sektorn. Anspråk på förändringar restes tidigt i de lokala företagsnämnderna.

Förväntningarna på förbättrad organisation skulle nu uppfyllas och en ändrad organisation formas av den interna organisationsutredning-

Så illustrerades "revirtänkandet" i Hans Walls föredragning om organisationsutvecklingen.

en ORG 80, som mycket baserar sig på den allmänna opinionundersökningen "20 frågor", vilka varje anställd inbjöds besvara strax före semestern -78.

Arbetsgruppen för ORG 80, de sju "vise männen" Arnold Junflo, Rolf Forsell, Jan-Olov Hällberg, Tommy Martinsson samt fackrepresentanterna Kjell Andersson, Rune Fritz och Börje Sturk, medverkade vid IKU-mötet tillsammans med beslutsgruppen ur sektorledningen. (Ref U-nytt nr 10/78)

Det låg spänd förväntan i luften när den alldeles färska 35-sidiga ORG 80-rapporten delades ut och AR-kontorets Hans Wall, 8246, mjukade upp IKU med en bra populärföreläsning om vad organisationsutveckling (OU) är för någonting: OU — ett "nytt" sätt att arbeta med administrativ rationalisering.

Att dessa beteendevetenskapliga tekniker för OU kräver neutral styrning var en av Hasses grundsatser, och så långt var allt gott och väl.

ORG 80 manglades

Medlemmarna i arbetsgruppen föredrog olika avsnitt av utredningen, och en mycket engagerad debatt utvecklades innan hela föredragningen var klar. IKU-ledamöternas olika befattningar i sektorn speglades i debatten. Från flera håll ifrågasattes ORG 80-gruppens prioritering av de olika verksamhetsgrenarnas framtid och arbetsformer. Arbetsgruppen var belåten över engagemanget i IKU men besviken över reaktionerna, och några muttrade till och med något om "Polsk riksdag".

Den snäva utredningstiden hade ej medgett några närmare samråd, varför förslagen delvis mötte kraftigt motstånd under den långa debatten. Särskilt hade Lars-Harry Larsson och Ingvar Persson vissa invändningar mot förslagen.

Det bör här påpekas att det inte gäller att fastställa en engångsåtgärd i sektorns organisationsutveckling, utan att skapa förutsättningar för en kontinuerlig anpassning till den framtida marknadsutvecklingen.

Krav kom från Lars-Harry Larsson på att ORG 80 skulle ta fram en alternativ organisationsmodell, vilket Arnold Junflo bemötte med att projektspecifikationen inte ger utrymme för väsentligt annorlunda alternativ.

Inom sektorledningen har man inte haft tillräcklig tid ännu att analysera

Bortom gamla telehallen syns kontoret för Telematinstrument och vapen. Ett 90-tal CVA-are har äntligen samlats under ett tak. De satt tidigare spridda i ett 20-tal delvis undermåliga lokaler.

ORG 80-förslagen, vilket delvis förklarar debattens förlopp. Men det är i och för sig intressant att IKU kan vara forum för en så viktig primärdiskussion — ett gott tecken på konkret MBL-anda i sin bästa bemärkelse.

Arbetsstagar-konsult

För första gången har facken kommit med begäran att få ha en arbetsstagar-konsult till hjälp i denna organisationsutveckling. Så blir det också. En specialist på denna teknik ska engageras efter följande riktlinjer, som formulerats av personalorganisationerna:

"P g a företagets mycket speciella karaktär (mycket brett produkt-sortiment och teknikkunskande, geografisk spridning, ensidig marknadsinriktning, omfattande teknisk konsultverksamhet med krav på obundenhet gentemot egna produktionsintressen) är valet av konsult förknippat med speciella krav. Konsulten bör inte i första hand arbeta med "normala" företagsekonomiska modeller. Personalorganisationerna anser det i stället viktigast att få råd och synpunkter på demokratiska arbetsformer och effektiva metoder vid organisationsöversyner samtidigt som det egna expertkunnandet inom företaget tillvaratages i största möjliga utsträckning. Det är viktigt att en öppen utrednings-

atmosfär bibehålls och att arbetet resulterar i en brett förankrad och väl fungerande arbetsorganisation med inbyggd utvecklingskraft."

Löntagarkonsultens arvode bekostas av särskilda statliga medel, som de fackliga huvudorganisationerna gemensamt disponerar för försöksverksamhet med sådana konsulter.

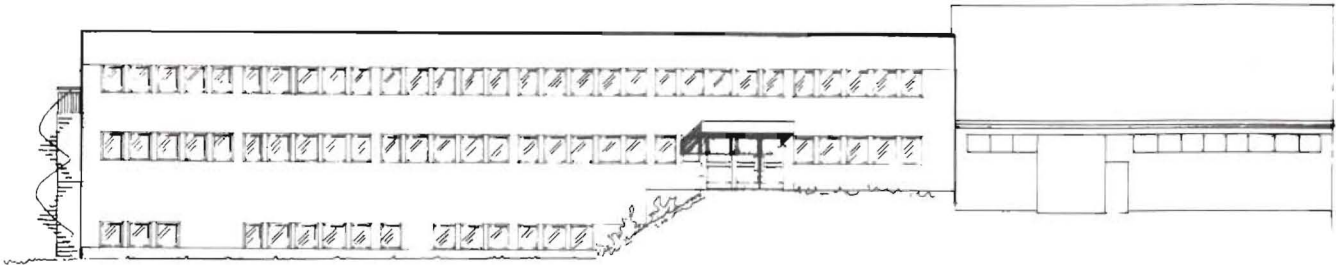
Måhända kommer fackens konsult att betyda mycket för att vi ska få fram en förbättrad företagsorganisation efter dessa riktlinjer. Många i sektorn har väntat länge på detta. ORG 80-gruppens tidsplan är att en ny organisation ska verka från den 1 juli 1981.

En månads respit

Arbetsgruppen ska träffa en av FFV anlita organisationskonsult och få dennes synpunkter på organisationsutkastet. Gruppen fick en månads ytterligare tid på sig att med ledning av IKU-debatten närmare utveckla och anpassa det förslag man kommit till.

Eftersom debatten i IKU därmed inte resulterade i något färdigt beslutsunderlag är det inte meningsfullt att referera hur ORG 80 tänkt sig att vår organisation ska se ut och kunna utvecklas vidare. Vi får vänta och återkomma när man är mera överens om hur vår nya, mera marknadsinriktade organisation ska utvecklas.

Fortsatt genomgång med de vid

mötet närvarande ska ske den 5 mars. *Nya komponentverkstaden (36 x 48 m) byggs nu öster om apparatsektionens huvudbyggnad (by 19) vid CVM. Här är fasaden mot plast- och gummiverkstan.*

En — om möjligt — intensivare arbetsomgång pågår just nu för ORG 80-gruppen. Att de fackliga ledarna och sektorledningen följer detta arbete med stor uppmärksamhet är också självklart.

Just nu gjuter man grunden för tvåvåningsverkstan med sin tre våningar höga kontorsdel. I nedre planet blir det personalutrymmen.

Byggnader och maskiner

I dagarna har GD beslutat om sektorns investeringar för detta och nästa budgetår enligt nedanstående tabell: >

Utbyggnaden av CVM Mäss och en ny servicebyggnad (garage) vid CVM ska föreslås få tidigareläggas vintern 1980 — om arbetsmarknadsläget inom byggbranschen (som vanligt) aktualiserar att sådana projekt får påbörjas. Även om detta inte inträffar kan inom FFV tills vidare ej fördelade investeringsmedel eventuellt få utnyttjas för igångsättningen.

	Total kostnad	1978/79	1979/80	Följdinvestering 1980/81
CVA Teknikbyggnad	11,5	4,7	2,0	
CVA Monteringshall Elektronik	5,0	2,5		
CVA Kontor Telemätinstrument o vapen	4,3	2,0		
CVA Ytbehandling verkstad	15,0	2,0	6,0	7,0
CVA Serviceverkstad, panncentral	8,0		2,0	6,0
CVM Flygplanhall (C)	10,1	6,6	1,8	
CVM Mekanisk verkstad (svets)	5,4	2,5	2,9	
CVM Ställverk	1,8	1,8		
CVM Komponentverkstad (app)	11,5	2,0	6,5	3,0
CVM Laboratorium	15,0		7,0	8,0
CVM Kontor	2,3	0,7		
Reinvesteringar maskiner		13,0	11,0	
SUMMA Mkr		37,8	39,2	24,0

IKU applåderade

Ingvar Johansson, SF/CVA, deltog för sista gången i IKU. Elmer Axelsson tackade honom för mångåriga insatser i företagsnämnd, arbetsutskott och IKU.

— Din medverkan har präglats av att du känt för företaget, så Elmer Ingvar tackade för sig, och framhöll att det varit jätteintressant att medverka i dessa samarbetsorgan. IKU-ledamöterna hyllade honom med en kraftig applåd

Den 17 april

ska IKU träffas igen. Budgeten för 1979/80 och ORG 80 blir då huvudärendena.

★ ★ ★

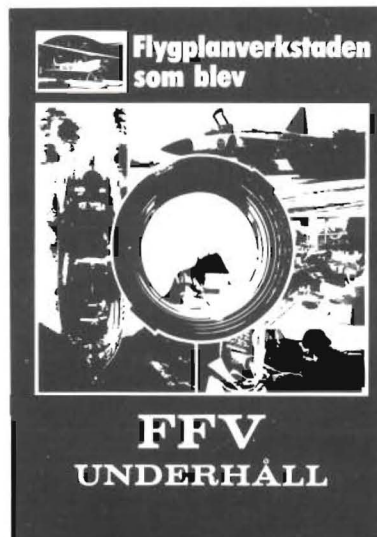
Tryck hårdare

Du som skriver reseorder och vill ha förskott måste fylla i blankettsatsen med mycket större kraft! Kopian blir ofta helt oläslig på förskottsblanketten.

Detta gäller såväl de resande som beordrande chefer.

Kassan måste alltför ofta sitta och fylla i blanketterna efteråt och detta försenar hanteringen.

Aktualiserad sektorbroshyr

I februari 1976 presenterade vi vår första sektorbroshyr "Flygplanverkstaden som blev FFV UNDERHÅLLS-SEKTORN". När vi bytte namn till FFV UNDERHÅLL senare på hösten samma år ansågs att det skulle bli för dyrt att kassera denna och en mängd produktbroshyrer som då fanns framme med det gamla sektornamnet.

Nu har den nya sektorbroshyren

kommit. Den skiljer sig inte mycket från den gamla, men har aktualiserats och fått en del bilder utbytta.

Den nya kan fås genom Marknad, 8021, försäljningssektionerna, eller Information 8118 eller 8108.

Vår engelska benämning FFV Maintenance Division är ju oförändrad, varför befintlig utgåva i den broshyren alltjämt gäller.

Det påpekas från Marknad att en del medarbetare i sektorn tror att ordet "Division" ska strykas ur den engelska benämningen när "sektorn" togs bort ur den svenska, men så är det givetvis inte.

...och folder

Även en ny (gröntonad) folder finns nu framme. Den skiljer sig i princip inte så mycket från den gamla, men

är något aktualiserad. Bl a har en interiörbild från CVÖ tillkommit och helikopterbilderna ersatts av bild på fpl 37-montering.

Foldern ger ytterst kortfattad information och är avsedd för större besöksgrupper, skolklasser o d.

Den gamla foldern, med orange och blå dekorfärger, kan dock fortfarande användas.

Troende Korpelaner

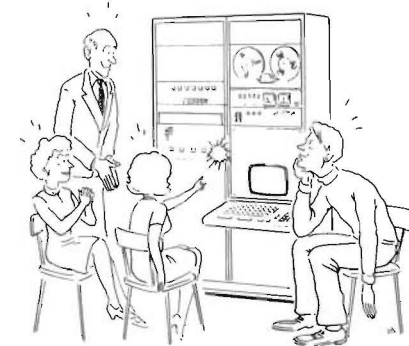
Ute i arbetslivet och även inom af-färsvärlden kommer man ofta i kontakt med datorstyrda verksamheter. När man i dessa kretsar ifrågasätter en uppgift som man tycker verkar orimlig får man ofta svar som: "det kan vi inte göra något åt, det ligger på data" eller: "det måste vara riktigt, det är ju databearbetat". Vi får säker inom kort även svaret: "det kan jag inte säga något om just nu, men jag har det i min hemdator". Vart är vi egentligen på väg?

Jo, jag tror att vi nu låter datorer överta en stor del av det intelligenta tankearbete och kunskapssamlade som förut har skett i våra hjärnor. Det som tidigare lagrades i grå celler läggs numera in i svarta skivminnen, oåtkomligt för kontinuerlig överblick och bedömning. Vi avsäger oss rätten och möjligheten att överblicka och styra vår framtid. Denna har vi lagt i händerna på programmerare och systemerare som i sin tur enbart ser och värderar sin omgivning som dataapplicerade eller ej dataapplicerade företeelser.

En datauppgift, hur orimlig som helst, väger tyngre än en trovärdig uppgift på heder och samvete. Uppger centrala skattedatorn att du reser 10.000 kr i skatt trots att du kan bevisa motsatsen, blir det ändå indrivning om du ej begär betalningsansånd. Det kan ta år att rätta en felaktig datauppgift i detta sammanhang, om det överhuvudtaget alls är möjligt. Tilltron till datorns felfrihet är stor bland de datatroende.

Under 1930-talet fanns i övre Norrland en religiös sekt vars medlemmar efter ledaren kallades Korpelaner. De hade av sin ledare övertygats att Frälsaren skulle komma ner till jorden genom bönehusens skorstenar och uppenbara sig för de troende. De satt kväll efter kväll, troget väntande kring kakelugnarna utan att någonsin få erfara frälsning.

På samma sätt sitter många av våra datafrälsningslångtande syst-rar och bröder samlade kring den Heliga Datamaskinen väntande på — Vad? Jämförelsen är medvetet överdriven men det finns områden där den gäller. Säkert även inom FFV. Hur många läser på rätt sätt en efterkalkyl? Är det så enkelt att få ut fakta ur dessa för överblick och bedömning? Det tyder i varje fall inte de förfrågningar på som

Teckningar: Lennart Askerlöf, 5742

utanför datanätet ofta ställs direkt till källan.

Tilltron till datastyrning har blivit för stor, man tror ej längre på vanliga enkla, mänskligt intelligenta lösningar av problemen. Det icke-datoriserade informationsutbytet har blivit utarmat. Uppgifts-användare och programmerare/systemerare talar inte samma språk. Det räcker heller inte alltid att fråga datorn, man måste ibland också fråga programmeraren vad datorn menar. Mången har därför tappat greppet om och synen på helheten, sambandet och skeendet.

Eskil

Miljöner i kylans spår

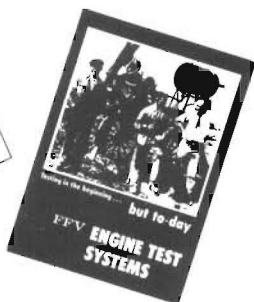
Elförbrukningen är inte billig för vår sektor. Under 1978 förbrukades vid CVA el för 2.493.113 kronor medan vi vid CVM kom undan med "bara" 1.196.710 kronor. Under 1977 var motsvarande siffror 1.879.560 resp 910.680 kronor. Ökningen vid CVA blev alltså i runda tal 600.000 kronor och vid CVM c:a 280.000 kronor.

Vid CVÖ är siffrorna av naturliga skäl betydligt blygsammare. Kostna-

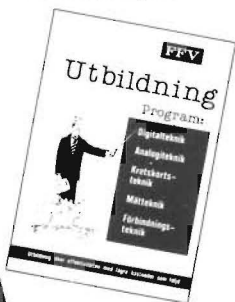

Kännedom om

sektorns broschyrer är nog litet dålig på sina håll, det märks när man tar emot besökare. Vi har något 50-tal olika trycksaker och det är bara

att vända sig till försäljningssektionerna vid behov. Du som planerar besök eller andra kundkontakter ta en titt i sortimentet på försäljningen.

Där finns referenspärmar över våra broschyrer. Referenspärmarerna anger i vilka sammanhang broschyrerna får användas. Observera att vissa broschyrer ej får spridas hur som helst.

derna för 1977 var 144,217 kronor och för 1978 158,376 kronor. Där räknar man dock med att ökningen blir betydligt mera markant under innevarande år genom nya fjärrvärme- och blästeranläggningar.

Kalla vintrar påverkar i hög grad kostnadsläget och nya byggnader med energislukande verkstadsutrustningar innebär att kostnaderna på ett naturligt sätt skjuter i höjden. Oljeförbrukningen går givetvis också upp, ökar gör också oljepriserna och elpriserna. För varje grads sänkning av lufttemperaturen ökar oljeförbrukningen 6 %. Det har nu i vinter varit i genomsnitt 6,3 grader kallare än normalt...

Självfallet måste vi alla dra ett strå till stacken för att begränsa utgifterna i det här avseendet. Slå av maskiner o.d. som nödvändigtvis inte MÅSTE vara igång, stäng fönster och dörrar ordentligt och släck belysning när solen ler och dagsljus flödar. Det betyder faktiskt mycket eftersom vi har tiotusentals lampor och lysrör.

Under energikrisen 1973-74 visade det sig att vi vid CVM kunde spara 15 % på el och 22 % på oljan. Vid CVV hade vi då besparing på elsidan med hela 30 %. Ur CVA-nytt 1/74 hittar vi uppgiften att vi här lyckades spara 13 % el och genom bl.a. minskning av luftmängden till bergverkstaden sparade vi mycket olja. VILL vi så KAN vi !

spar energi_{skt}

Bekant rubrik? Ja, kanske några av läsarna minns den från energikrisen 1973-74. Uppmaningen är ju alltid aktuell, men kanske det blir riktigt allvar snart igen.

Oljebolaget som levererar all olja till CVM har i dagarna meddelat att det inte kan hålla våra leveranser i samma utsträckning som tidigare.

Värm dina vänner med låghumor.

Rumstemperaturen är elementär.

Spar El mer !

Spara ström som en wattvilling!

(Repriser)

Lärrarinnan

försöker förklara olika mått för barnen.

— Nå, säger hon, vi har alltså centiliter, deciliter och liter. Vad kommer ovanpå det?

— Korken, svarar lille Jonas.

Ett sätt att öka konkurrenskraften

I de reflexioner som Christer Nilsson lämnade efter sig nämndes att ökat samarbete och ökat ansvarstagande ger effektivare produktion. Hur man kan gå till väga lämnades däremot helt öppet. Jag medverkar just nu i avdelningarnas informationskommittéer med att informera om en möjlig väg att öka samarbetet och ansvarstagandet.

Rubriken lyder:

Är kvalitetscirklar något för oss?

Kvalitetscirklar har utvecklats i Japan som ett led i att höja produktens kvalitet. De första kvalitetscirkelarna bildades där i början av 60-talet. Verksamheten har sedan vuxit starkt och kan i dag betraktas som en folkrörelse i Japan med sina nästan 90.000 registrerade kvalitetscirklar. Tekniken presenterades i mitten av 60-talet för Europas kvalitetstekniker, men många av dessa hävdade att kvalitetscirkelarna inte var tillämpbara hos oss, främst därför att de förutsätter det japanska kulturmönstret etc.

I början av 70-talet hade Lockheed i USA problem med såväl hög felkvot som låg leveranstakt. Produktionschefen Wayne S Rieker fick höra talas om kvalitetscirkelarna, och beslöt att studera metoden närmare.

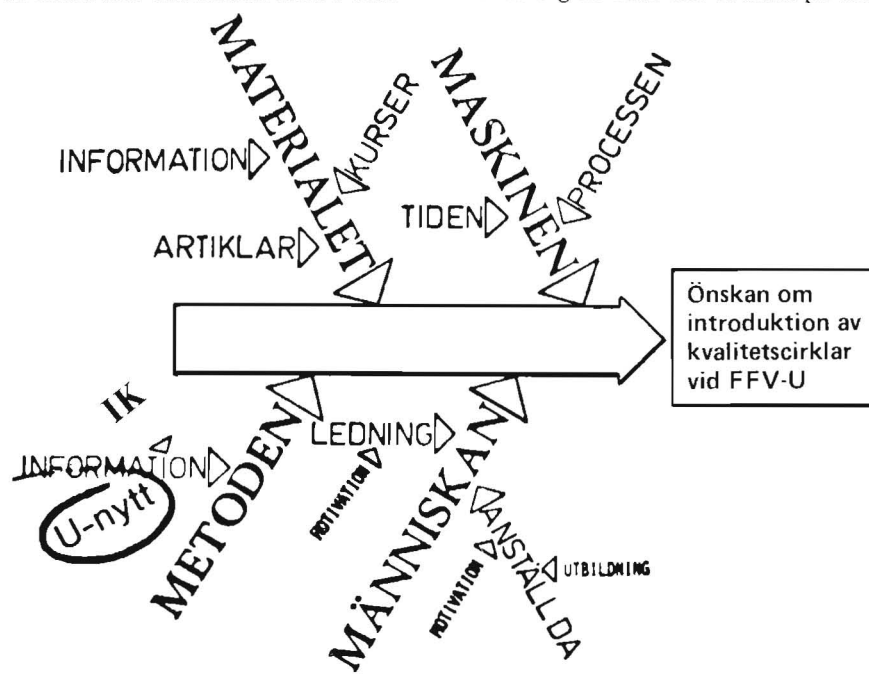
Detta blev upptakten till att kvalitetscirklar introducerades i väst-

världen. Tekniken har kommit hit till Skandinavien och Sverige genom ett svenskt konsultföretag som samarbetar med Lockheed. Under första halvåret 1978 har ca 40 cirklar startat i Skandinavien och en expansiv framtid förutspås.

Vad är en kvalitetscirkel?

Den officiella definitionen lyder: "Kvalitetscirkeln består av en liten grupp människor som har likartade jobb och som regelbundet träffas tillsammans med sin arbetsledare för att identifiera, analysera och lösa kvalitetsproblem".

Låt mig förklara detta lite närmare. Medlemmarna i den kvalitetscirkel som Du kan tillhöra kommer att vara några av Din arbetskamrater och Din arbetsledare. Deltagande i kvalitetscirklar är helt frivilligt, det kan inte nog poängteras. Träffarna hålls regelbundet, vanligtvis en timme varje vecka, för att få kontinuitet, uppföljning och beslut om åtgärder. En del av tiden vid träffarna kommer att ägnas åt Din utbildning i de olika tekniker som kommer till användning för att lösa och redovisa problemen på ett systematiskt och lättöverskådligt sätt. Eftersom arbetet i kvalitetscirkelarna är frivilligt, så måste gruppen själv få styra sin verksamhet och själv välja ut de problem som man vill ge sig på. När man gjort det gäller det att förutsättningslöst ta sig an dem och komma på tänk-

bara orsaker. Här kan man utnyttja sk "storhjärna", där alla kastar fram tänkbara förklaringar och idéer. För att inte impulserna ska noteras huller om buller, bör de klassificeras och föras in i ett ORSAK - VERKAN-DIAGRAM. Du kan se ett sådant diagram här på mitt problem just nu — att informera om detta.

När man nu har ringat in det problem man tror på gäller det att skaffa fram fakta. Det gör man med grafiska hjälpmedel, protokoll och diagram, som utgör underlag för beslut om åtgärder i linjeorganisationen.

Vem behöver kvalitetscirklar?

Du märker alltså att en kvalitetscirkel är ett sätt för Dig att snabbt påverka produktkvaliteten — att få rätt kvalitetsnivå på jobben. Samtidigt får Du stimulerande kontakt med olika specialister som Du kanske sällan möter. Du lär Dig då en hel del vid sidan av jobbet och det kan stimulera arbetsglädjen — ge Dig vidgade vyer och kunskaper.

Kvalitetscirkelarna har slagit mycket väl ut i Japan och USA, inte bara för bättre och konkurrenskraftigare produkter, utan även just för att medlemmarna känt att de betyder något i jobbet. Man kanske kan säga, att kvalitetscirkelarna i dessa länder fått den karaktär av medinflytande, som vi har här i landet i olika etablerade samrådsorgan, och att just det upplevs som något nytt, positivt i arbetslivet där. Kvalitetscirkelarna vill inte konkurrera med samrådsorganen här, endast utnyttja de goda effekter som de i sin bästa form har, samtidigt som man löser huvudproblemen kring eventuella kvalitetsbrister.

Vad tror du?

Är kvalitetscirklar något för vår sektor? Diskutera gärna detta med Dina arbetskamrater och Din arbetsledare. Tror Du att kvalitetscirklar är något för oss, så hör av Dig. Jag ställer gärna upp för vidare information.

Börje Eriksson, 8083
tfn (vid CVA) 945

Ruskig risk

En notis i lokalbladet berättar om en kollision bil - älg. Bilföraren allvarligt skadad, passageraren skadad, älgen dödad, fordonet demolerat.

Övriga fakta: trafiktecken varnade för älgfara, men trots detta höll bilisten enligt vittnen ca 150 km/h. Älgen klövs på mitten vid smällen och bilen fortsatte 400 meter innan den demolerades i diket.

Läsaren tycker säkert, liksom redaktionen, att bilderna är ruskiga. Men vi tar med dem för att mana till besinning på vägarna. Ta det lugnt, alltså, och respektera varningstavlorna.

Vittne och fotograf var Edvard Bäck, 8320.

Nejet till B3LA ... forts fr sid 1.

surser för utveckling, produktion och drift/underhåll av flygplanmateriel.

Regeringen har tillsatt en delegation under gen.dir. Tony Hagströms ledning för att studera frågor om utnyttjande av flygindustriella resurser för civil produktion.

En gissning är att ÖB's utredning resulterar i att JA 37 får utökad attackförmåga bl a genom att "Rb 04 Turbo" integreras in i vapensystemet. Troligt är också att serien av JA 37 kommer att förlängas något.

Hur kommer nu allt detta att påverka FFV-U? Påverkan från en eventuell samordning av resurserna med övrig flygindustri är svår att bedöma, det kan bli positiva eller negativa konsekvenser för oss. I övrigt torde konsekvenserna för FFV-U bli följande:

- Om nu gällande arbets- och ansvarsfördelning beträffande hårdvaruunderhåll består blir det under den närmaste 10-årsperioden ingen förändring gentemot gällande planering. Volymen av hårdvaruunderhållet under 90-talet är delvis beroende av resultatet från ÖB's utredning.
- Om nu gällande arbets- och ansvarsfördelning beträffande mjukvarutjänster bibehålls är en förlängning av JA 37-serien förmodligen det alternativ som ger mest negativa konsekvenser för vår del. Båda alternativen p1 38 och A 20 (med för JA 37 delvis ny elektronik) hade gett FFV-U högre beläggning. I början på 80-talet får vi förmodligen en något lägre beläggning på de tekniker, som i dag är engagerade i JA 37-verksamheten.
- Om ej mycket stora modifieringar av JA 37 genomförs minskar också under 80-talets första del arbetstillgången vid de enheter inom sektorn som i dag utvecklar och tillverkar typbunden bas- och underhållsutrustning.
- En eventuell förlängd användning av Viggen-systemet ger förmodligen upphov till ökade behov av flygplan- och apparatmodifieringar.
- Anskaffning under 80-talets mitt av ett 40 - 50-tal skolflygplan kan ge beläggning hos våra tekniker om det anskaffas från utlandet. Ett svenskt flygplan torde enbart

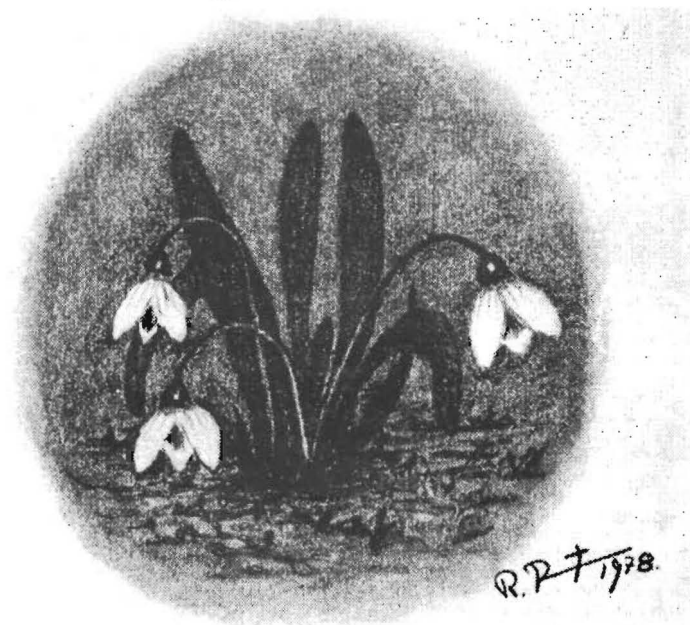
ge oss beläggning i form av hårdvaruunderhåll.

Den tillverkande flygindustrin blir förmodligen i fortsättningen mer angelägen om att ta till sig de arbetsuppgifter, som FFV-U normalt utför i driftsskedet. Det blir således ännu viktigare för oss att vi av kunden FMV uppfattas som en mycket kompetent resurs!

LSP-foldern "Din insats är vår framtid", som varje FFV-U-are nu fått, talar ytterligare om vår framtid.

Rolf Forsell, 1100

Tjuvstart

Snödroppens blomning ligger nog på gränsen till tjuvstart.

REINHOLD PETERSSON

R.P. = den i CVM-nytt välkända signaturen "Waggis"

Detta nummer presslagt den 28 februari